

IV.

Az Alkotmánybíróság teljes ülésének végzései

35/B/1990/16. AB végzés

A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága a Kádár János Társaságnak a Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége között a kettős állampolgárságú személyek állampolgárságának rendezéséről Budapesten 1957. augusztus 24-én aláírt egyezmény kihirdetéséről szóló 1958. évi 2. számú törvényerejű rendelet, a Magyar Népköztársaság és a Bolgár Népköztársaság között a kettős állampolgárságú személyek állampolgárságának rendezéséről Szófiában 1958. június 27-én aláírt egyezmény kihirdetéséről szóló 1959. évi 27. számú törvényerejű rendelet, a Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság között a kettős állampolgárságú személyek állampolgárságának rendezéséről Prágában 1960. november 4-én aláírt egyezmény kihirdetéséről szóló 1961. évi 6. számú törvényerejű rendelet, a Magyar Népköztársaság és a Lengyel Népköztársaság között a kettős állampolgárságú személyek állampolgárságának rendezéséről Budapesten 1961. július 5-én aláírt egyezmény kihirdetéséről szóló 1962. évi 4. számú törvényerejű rendelet, a Magyar Népköztársaság kormánya és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének kormánya között a kettős állampolgárság eseteinek kiküszöbölése tárgyában Moszkvában 1963. január 21-én létrejött egyezmény kihirdetéséről szóló 1963. évi 21. számú törvényerejű rendelet, a Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság között a kettős állampolgársággal kapcsolatos kérdések rendezéséről Budapesten 1969. december 17-én aláírt szerződés kihirdetéséről szóló 1970. évi 17. számú törvényerejű rendelet, a Magyar Népköztársaság és a Mongol Népköztársaság között a kettős állampolgárság kérdéseinek rendezéséről Ulanbatorban 1977. évi augusztus hó 15. napján aláírt egyezmény kihirdetéséről szóló 1978. évi 5. számú törvényerejű rendelet és a Magyar Népköztársaság és a Román Szocialista Köztársaság között a kettős állampolgárság eseteinek megoldásáról és megelőzéséről Bukarestben 1979. évi június hó 13. napján aláírt egyezmény

kihirdetéséről szóló 1980. évi 2. számú törvényerejű rendelet vonatkozásában alkotmányellenesség megállapítása és a fenti jogszabályok megsemmisítése iránt beadott indítványa alapján meghozta a következő

végzést.

Az Alkotmánybíróság az indítványt érdemi vizsgálat nélkül visszautasítja.

INDOKOLÁS

Antoniewicz Roland a „Kádár János Társaság” nevében benyújtott indítványában azt kérte, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a Magyar Köztársaság és más államok között fennálló, a kettős állampolgársággal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló nemzetközi egyezményeket kihirdető összes jogszabályt, mivel álláspontja szerint azok az Alkotmány 69. §-ába és 70/A. §-ba ütköznek.

Az Alkotmánybíróság felhívta az indítvány benyújtóját, hogy csatolja a jogképességét bizonyító határozatot a nyilvántartásbavételéről. Az indítványozó 1990. március 23. napján kelt válaszában arra hivatkozott, hogy bár nyilvántartásbavételi kérelmét 1989. december 20-án benyújtotta, a Fővárosi Bíróság még nem hozott határozatot róla.

Az Alkotmánybíróság megkeresésére a Fővárosi Bíróság az 1990. március 21. napján kelt 6.Pk.61373/8. számú átiratában közölte, hogy a Kádár János Társaság nyilvántartásbavételi kérelmét 1990. március 20. napján kelt 6.Pk.61373/7. számú végzésével megtagadta, a végzés nem jogerős.

Az Alkotmánybíróság felhívta Antoniewicz Rolandot, aki a Kádár János Társaság nevében eljár, hogy nyilatkozzék, kívánja-e indítványozóként fenntartani a Kádár János Társaság által benyújtott indítványt. Antoniewicz Roland a felhívásra nem válaszolt.

A Legfelsőbb Bíróság Kpfk.I.25.093/1990/2. számú végzésével a Kádár János Társaság politikai pártként való nyilvántartásbavételét megtagadó határozatot helybenhagyta.

A Ptk. 58. § (2), illetve 60. §-a szerint az egyesület és a társadalmi szervezet nyilvántartásbavételével válik jogi személlyé és nyeri el a Ptk. 28. § (2) bekezdése alapján jogképességét.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 21. § (2) bekezdése szerint jogszabály, valamint az állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányellenességének utólagos vizsgálatát bárki indítványozhatja. A törvényben szereplő „bárki”

szó csak jogképességgel bíró természetes és jogi személyeket fed, így jogképesség hiányában a Kádár János Társaság indítványozója nem lehet a fenti eljárásnak.

Az Alkotmánybíróság ezért az érdemi vizsgálatra alkalmatlan indítványt visszautasította.

Budapest, 1990. november 21.

Dr. Sólyom László s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Ádám Antal s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Herczegh Géza s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kilényi Géza s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lábady Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schmidt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky Ödön s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Vörös Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Zlinszky János s. k.,
alkotmánybíró

A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága Ferenczi Zoltán, budapesti lakos, továbbá Salamin András és Vicsootka Mihály indítványozók által az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény egyes rendelkezései alkotmányellenességének megállapítására indított eljárásban meghozta a következő

végzést.

Az Alkotmánybíróság az indítványt visszautasítja.

INDOKOLÁS

Az indítványozók az 1990. március 13-án érkezett beadványukban azt kérték: az Alkotmánybíróság a független képviselőjelölteket hátrányosan érintő rendelkezéseket vizsgálja felül, mert „az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvénynek a pártok listaállítási jogára vonatkozó rendelkezései alkotmányosértőek.”

Az Alkotmánybíróság az 1990. április 4-én kelt 2. sorszámú végzésével felhívta az indítványozókat (a beadványban a lakcímét egyedül megjelölő Ferenczi Zoltán útján), hogy 15 napon belül – elutasítás terhe mellett – pótolják az eljárást kezdeményező beadványuknak a végzésben részletezett hiányosságait.

Ferenczi Zoltán a végzést 1990. április 6-án átvette, a hiánypótlásnak azonban az indítványozók nem tettek eleget.

Mivel az indítvány az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (AB tv.) 22. § (2) bekezdésében, illetőleg 37. §-ában előírt tartalmú kérelmet nem tartalmaz, érdemi elbírálásra alkalmatlan ezért azt az Alkotmánybíróság – az AB tv. 30. § (1) bekezdés c) pontja és 53. § (3) bekezdése alapján zárt teljes ülésben eljárva – visszautasította.

Budapest, 1990. május 15.

Dr. Sólyom László s. k.,
az Alkotmánybíróság helyettes elnöke

Dr. Ádám Antal s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kilényi Géza s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Solt Pál s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Zlinszky János s. k.,
alkotmánybíró

335/B/1990/13. AB végzés

A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága az Antoniewicz Roland által képviselt Magyarországi Lengyelek Nemzetiségi Szövetsége, Antoniewicz Roland és Pálmafi József által képviselt Magyar Lengyel Cserkészszövetség, Antoniewicz Roland által képviselt Magyar-Lengyel Országjáró Diákszövetség, Tamási Frigyes által képviselt Kelet Népe Párt Kereszténydemokraták, és Berényi L. Gábor által képviselt Volt Politikai Üldözöttek Bajtársi Szövetsége indítványozóknak a Magyar Köztársaságban élő nemzeti és nyelvi kisebbségek országgyűlési képviseletéről szóló 1990. évi XVII. törvény megsemmisítése iránti ügyében meghozta a következő

végzést.

Az Alkotmánybíróság megszünteti az eljárást.

INDOKOLÁS

Az indítványozók kérték, hogy az Alkotmánybíróság az 1989. évi XXXII. törvény 1. § b) pontja alapján állapítsa meg a Magyar Köztársaságban élő nemzeti és nyelvi kisebbségek országgyűlési képviseletéről szóló 1990. évi XVII. törvény alkotmányellenességét és azt a fenti jogszabály 40. §-a alapján semmisítse meg. Álláspontjuk szerint a sérelmezett jogszabály az Alkotmány 70/A. §-ba ütközően, hátrányos megkülönböztetést alkalmazva mellőzi az általa felsoroltakon kívül a Magyar Köztársaságban élő egyéb kisebbségeket, így a lengyel nemzeti kisebbséget is. Az Alkotmány 68. §-át, amelynek (3) bekezdése a kisebbségek képviseletére hivatott országgyűlési képviselők választásának szabályait külön törvénybe utalja, az indítványozók véleménye szerint indokolatlanul szűkíti a sérelmezett jogszabálynak az 1. §-a, amely tételesen és ezzel a továbbiakat kizáró módon sorolja fel azokat a kisebbségeket, amelyek országgyűlési képviselővel rendelkezhetnek.

Az indítványozók által sérelmezett jogszabályt időközben az 1990. évi XL. törvény 51. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte és a 45. §-a, továbbá az 1990. évi LVIII. törvény 5. §-a az Alkotmány 68. §-át akként módosította, hogy az ország területén élő nemzeti és etnikai kisebbségek képviseletét a Magyar Köztársaság törvényei biztosítják, valamint azok helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.

Az Alkotmánybíróság hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányellenességét nem vizsgálja, hacsak nem annak alkalmazhatósága is eldöntendő kérdés. A sérelmezett jogszabállyal kapcsolatban ez nem merült fel.

Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján az ügyben az eljárást megszüntette.

Budapest, 1990. november 21.

Dr. Sólyom László s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Ádám Antal s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Herczegh Géza s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kilényi Géza s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lábady Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schmidt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky Ödön s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Vörös Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Zlinszky János s. k.,
alkotmánybíró

544/B/1990/6. AB végzés

Az Alkotmánybíróság Reviczky Iván budapesti lakosnak az általános forgalmi adóról szóló 1989. évi XL. törvény 76. § (3) bekezdésének a) pontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványa tárgyában meghozta a következő

végzést.

Az Alkotmánybíróság az eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján annak érdemi vizsgálatát megkezdte, melyről indítványozót tájékoztatta és megkereste a pénzügyminisztert álláspontja közlésére. Indítványozó ezt követően – az 1990. július 17-én kelt levelében – tájékoztatta az Alkotmánybíróságot, hogy a sérelmezett jogszabállyal kapcsolatos jog-sérelme időközben bírói úton orvoslást nyert, ezért az Alkotmánybíróság mérlegelésére bízta az eljárás folytatását.

Az Alkotmánybíróság 1990. augusztus 15-én meghozott végzésével nyilatkozat tételére hívta fel indítványozót, hogy fenntartja-e indítványát. E végzés alapján az indítványozó – az 1990. augusztus 24-én kelt levelében – közölte, hogy az előterjesztett indítványától eláll.

Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel – az 1989. évi XXXII. törvény 20. §-a és 21. § (7) bekezdése alapján – az eljárást megszüntette, mert a jogszabály

alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló eljárás csak indítvány alapján folytatható le, hivatalból nem indulhat, s az indítvány pedig hatályát veszítette.

Budapest, 1990. szeptember 28.

Dr. Sólyom László s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Ádám Antal s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Herczegh Géza s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kilényi Géza s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lábady Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schmidt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky Ödön s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Vörös Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Zlinszky János s. k.,
alkotmánybíró

A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága Dr. Róth Miklós budapesti lakosnak jogszabály alkotmányellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti indítványa tárgyában meghozta a következő

végzést.

Az Alkotmánybíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 88. § (1)-(2) bekezdése, 89. §, 90. §, 92. § (1)-(4) bekezdése, 93. § (1)-(3) bekezdése, valamint 121. § (3) bekezdése alkotmányellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást a Polgári Törvénykönyv módosítására vonatkozó törvény meghozataláig, de legfeljebb 1991. június 30-ig felfüggeszti.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó az erre vonatkozó hiánypótlási felhívás után kiegészített indítványában a Polgári Törvénykönyv tulajdonjogra vonatkozó rendelkezései közül a rendelkező részben írt szakaszok alkotmányellenességének a megállapítását és ezek megsemmisítését kérte. Hivatkozott arra, hogy az Alkotmány 9. §-a a köztulajdont és a magántulajdont egyenlőnek ismeri el és egyenlő védelemben részesíti. Ezek a rendelkezések pedig részben a magántulajdon korlátozását, részben pedig az ún. társadalmi tulajdon indokolatlan kedvezményezését tartalmazzák, ezért alkotmányellenesek.

2. Az Alkotmánybíróság az ügyben álláspontja kifejtésére kérte fel az igazságügyminisztert. Az Igazságügyi Minisztérium helyettes államtitkárának az ügyben kifejtett álláspontja szerint nem kétséges, hogy az Alkotmány módosításával számos, a módosítást megelőző rendelkezés – így a Ptk tulajdonjogi, ezen belül főként a tulajdonjog formáira vonatkozó szabályanyaga is – meghaladottá, és ebben az értelemben az Alkotmánnyal össze nem egyeztethetővé vált. A helyettes államtitkár utalt arra, hogy ennek a – valóban tarthatatlan – helyzetnek a felszámolása érdekében az igazságügyi kormányzat a szükséges lépéseket megtéve, kidolgozta a Ptk módosítására irányuló azt a tervezetet, amelynek célja, hogy a Ptk és a módosított Alkotmány rendelkezései között a szükséges összhang megteremtődjön. Ezt a kormányzati kötelezettséget egyébként az Alkotmány módosításáról szóló 1989. évi XXXI. törvény 39. §-ának az 1990. évi XVI. törvény 5. § (8) bekezdésével módosított (2) bekezdése kifejezetten elő is írja.

A helyettes államtitkár arra is felhívta a figyelmet, hogy az indítványozó által sérelmezett valamennyi rendelkezés a módosításra vonatkozó törvénytervezet szerint hatályát veszti, illetőleg módosul, sőt a tervezet az indítványban foglaltakon jelentős mértékben túllép akkor, amikor javasolja az alkotmányos elvekkel ellentétes más egyéb Ptk-beli rendelkezések hatályon kívül helyezését is.

3. Az Alkotmánybíróság beszerezte a Kormány által időközben elfogadott és az Országgyűlés elé terjesztendő, a Polgári Törvénykönyv módosításáról szóló törvényjavaslatot, amely az indítvánnyal érintett valamennyi törvényhely hatályon kívül helyezését irányozza elő.

Erre a körülményre tekintettel az Alkotmánybíróság a Polgári Törvénykönyv egyes rendelkezéseinek módosítására vonatkozó törvény megalkotásáig az Alkotmánybíróság eljárását felfüggesztette.

Budapest, 1990. december 10.

Dr. Herczegh Géza s. k.,
az Alkotmánybíróság helyettes elnöke

Dr. Ádám Antal s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kilényi Géza s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lábady Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schmidt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Vörös Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Zlinszky János s. k.,
alkotmánybíró

A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága Pápa László esztergomi lakosnak az általános forgalmi adóról szóló 1989. évi XL. törvény 76. §-ában foglalt rendelkezéseket sérelmező indítványa tárgyában meghozta a következő

végzést.

Az Alkotmánybíróság az eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

Pápa László előterjesztett indítványában a magánimport alapján behozott személygépkocsijára megállapított ÁFA fizetési kötelezettségét sérelmezte.

Mivel az indítvány nem tartalmazott az 1989. évi XXXII. törvény 22. § (2) bekezdésében, valamint 37. §-ában, avagy 49. §-ában előírt kérelmet, ezért az Alkotmánybíróság végzéssel hívta fel indítványozót ennek pótlására. Indítványozó az Alkotmánybíróság felhívására – az 1990. augusztus 30-án kelt levelében – azt közölte, hogy indítványát visszavonja, mert időközben a sérelmezett ügyében a Pénzügyminisztériumtól megfelelő tájékoztatást kapott.

Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel – az 1989. évi XXXII. törvény 20. §-a alapján – az eljárást megszüntette, mert az indítvány hatályát veszítette.

Budapest, 1990. szeptember 28.

Dr. Sólyom László s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Ádám Antal s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Herczegh Géza s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kilényi Géza s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lábady Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schmidt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky Ödön s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Vörös Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Zlinszky János s. k.,
alkotmánybíró